

ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ 2016 YILI ETKİNLİKLERİ SONUÇ RAPORU

Giriş

Engellilik insanların yaşam sürecinde karşılaşılabilecekleri bir deneyimdir. Herkes yaşamının bir döneminde geçici veya kalıcı biçimde engelli olabilir veya ilerleyen yaşlarda işlev kaybı yaşayabilir(1). Erişilebilir çevre düzenlemeleri ve eşitlikçi toplumsal tutumlar bu deneyimi yaşayan kişilerin üretkenliklerini artırır ve yaşam kalitelerini yükseltir. “Herkes için ulaşılabilir ve kapsayıcı bir çevre” bilincinin toplumda gelişmesi ve yaygınlaşması “engelsiz” bir dünya için gereken en önemli unsurlardan biridir(2).

“Engelsiz Üniversite” hedefi ile yola çıkan İstanbul Üniversitesi(İÜ) Engelliler Uygulama ve Araştırma(ENUYGAR) Merkezi, İÜ Stratejik Planına “engelsiz üniversite” hedefinin konulmasıyla kurumsal düzeydeki politikaların geliştirilmesine katkı sağlamıştır. Üniversitenin 2014-2018 Stratejik Planında “engelsiz üniversite kriterlerinin tüm birimler tarafından öğrenilmesi ve içselleştirilmesinin sağlanması” hedefi yer almaktadır(3).

Yöntem

Toplumda engellilik konusunda farkındalığın artırılması ve konuya dikkat çekilmesi amacıyla, 2002 yılında T.C. Başbakanlığı tarafından 10-16 Mayıs haftası Ulusal düzeyde Engelliler Haftası olarak ve 1992 yılında Birleşmiş Milletlerin kararı ile 3 Aralık “Uluslararası Engelliler Günü” olarak kabul edilmiş; bu karar, 1993 yılı Mart ayında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonununun 1993/29 sayılı bildirisi ile 3 Aralık Günü’nün tüm dünyada engellilerin topluma kazandırılması ve haklarının “tam ve diğer insanlara eşit ölçüde” sağlanması amacı için çalışılması gereken bir gün olarak tüm dünyaya duyurulmuştur. O zamandan beri 3 Aralık Dünya Engelliler Günü olarak edilmiştir(4). İÜ ENUYGAR Merkezi kuruluşundan itibaren düzenli olarak Engelliler Haftasında ve Dünya Engelliler Gününde etkinlik düzenlemiştir(5).

Türkiye’de 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başlanmıştır. İÜ ENUYGAR Merkezi olarak “Kadınların özellikle de engelli kadınların farklı şekillerde zorluklarının gündeme getirilmesi” amacıyla STK’lar ile işbirliği halinde etkinlikler düzenlemektedir.

İÜ Genel Sekreterlik, özel gün ve haftalar için Merkez tarafından talep edilen tüm idari/akademik personel ve öğrencilerin etkinliklere katılımı için gereken tamimler yazmıştır.

1. Engellilik Araştırmaları Kongresi İÜ ENUYGAR Merkezi ve HÜ Engelliler Araştırma ve Uygulama Merkezi işbirliği ile gerekli koordinasyon sağlanarak gerçekleştirildi.

Tablo 1. 2016 Yılı Etkinlikleri

Öneriler	Etkinliğin Konusu	Paydaş Kurum	Etkinliğin Amacı
1	3 Aralık Dünya Engelliler Haftası, Farklılıklara yaklaşım Eğitimi 5 Aralık 2016	İÜ Engelli personeli	İÜ'nde çalışan engelli personellerin yöneticileriyle bir araya getirilerek farkındalık sağlamak, sorunların ve çözümlerin paylaşılması
	Farklılıklara Yaklaşım Eğitimi Erişiyorsam Varım Sergisi, İstanbul Üniversitesi 5 Aralık 2016	İsveç İstanbul Başkonsolosluğu, Ruh Sağlığında İnsan Hakları Girişimi (RUSİHAK) ve Engelli Kadın Derneği (ENKAD)	Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne dikkat çekmek amacıyla böyle bir sergi gerçekleştirildi. İsveç'ten 14, Türkiye'den ise 8 engelli bireyin hayatını konu alan bir fotoğraf sergisi Rektörlük Sergi alanında sergilendi.
2	1.Engellilik Araştırmaları Kongresi 24-25 Kasım 2016	Hacettepe Üniversitesi Engelliler Araştırma ve Uygulama Merkezi	Engellilik konusundaki toplumsal algılar ve hak temelli yaklaşımlar, engellilik araştırmalarında kullanılacak yöntemler, özel eğitimde güncel durum, yaşlılık ve evde bakım, görme ve işitme kayıplarında sorunlar ve rehabilitasyon, sağlık hakkının eşitlikçi kullanılması, medyada engellilik algısı gibi konular masaya yatırıldı ve görüşler paylaşıldı.
3	8 Mart Dünya Kadınlar Günü İÜ Engelli Kadın İstihdamını Tartışıyor Paneli 8 Mart 2016	Türkiye İş Kurumu İstanbul İl Müdürlüğü (İŞKUR) Engelli Kadın Derneği (ENKAD)	Engelli kadının istihdamını tartışmak

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

		TSD Genel Merkez Engelli Kadın Komisyonu	
4	10-16 Mayıs Engelliler Haftası Etkinlikleri	Öğrenciler (Engelli - engelsiz)	Engelli ve engelsiz bireylerin ortak platform da buluşmasını sağlamak
	1. Engelsiz Amatör Satranç Turnuvası 9 Mayıs 2016		
	2. Kültürümüzü Yansıtan Desenlerin Cam Üzerine Yansıtılması 25 Mayıs 2016	Halıcıoğlu İşitme Engelliler İlköğretim Okulu	Türk İşaret Dili eğitimi alan İÜ personeli ile işitme engelli öğrencilerin birada sanat yoluyla buluşmasını sağlamak
5	İstanbul Üniversitesi Binaları Erişilebilirliği 2.Hizmetiçi Eğitimi 1 Nisan 2016	ASPB , İÜ Yapı İşleri daire Başkanlığı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı(ASPB) tarafından yürütülen Ulusal Erişilebilirlik İzleme Sistemi dahilinde, İstanbul Üniversitesi binalarının erişilebilirlik durumlarının tespiti ve online formun doldurulması hakkında bilgilendirme

Etkinliklerin Analizi

1. 1.Engellilik Araştırmaları Kongresi:

- Özgün araştırma bildirimleri arasından kongrede sunum için seçilen 27 sözel bildiri, 22 poster bildirisi seçildi. İyi Uygulama ve Araştırma Bildirimleri başvurusu yapan 45 bildiri arasından seçilen 5 bildiri “Seçilmiş İyi Uygulama Örnekleri” olarak sunuldu
- Kongre süresince 7 atölye çalışması yapıldı; Hipoterapi, Evrensel Tasarım, Eğitimde Robotik Kullanımı, Sesli Betimleme, Özel Eğitimde Görsel Sanatlar Atölyeleri
- Dört paralel salonda gerçekleşen kongre geniş bir katılımı gerçekleştirdi. Kongreye katılan aktif katılımcı sayısı 447 idi. 302 akademisyen, 53 sivil toplum temsilcisi, 70 kamu ve yerel yönetim temsilcisi ve 23 katılım yerini belirtmeyen kişi kayıt

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

yaptırdı. Dinleyeci olarak katılan çok sayıda öğrencinin yanısıra, 82 gönüllü İstanbul Üniversitesi öğrencisi kongre organizasyonunda yardımcı oldu

- 2016 yılı etkinliklerine; İÜ personeli, öğrenciler ve Sivil Toplum Kuruluşlarından 354 kişi katıldı. Geri bildirim formunu dolduran kişilerden alınan sonuçlar: 148 kişi çok yararlı, 79 kişi yararlı, 8 kişi kararsız olarak cevapladı.

Sonuç

2016 yılında yapılan etkinliklerin engellilik farkındalığı oluşmasında oldukça yararlı olduğu belirlendi.

- Engellilik Araştırmaları Kongresinin ulusal etkisi ile “Engellilik İletişim Ağı” kurulması önemi belirtildi. Çalışmalara başlandı.

Kaynaklar

- Dünya Engellilik Raporu, Dünya Sağlık Örgütü, 2011.
- Iwarsson S, Stahl A. Accessibility, usability and universal design—positioning and definition of concepts describing person-environment relationships, Disability and Rehabilitation, 2003, 21;25(2):57-66.
- İstanbul Üniversitesi(İÜ) Stratejik Planı, 2014-2018.
- T.C. Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün Özürlülerle ilgili Genelgesi (3/12/2002 tarih ve 20515 sayılı 2002/58 no’ lu Genelgenin 3. Maddesi),
- İstanbul Üniversitesi Engelliler Uygulama ve Araştırma Merkezi resmi web sitesi (<http://enuygar.istanbul.edu.tr>).

EK: ETKİNLİK RESİMLERİ

3 ARALIK DÜNYA ENGELLİLER GÜNÜ ETKİNLİKLERİ

FARKLILIKLARA YAKLAŞIM ETKİNLİĞİ 5 ARALIK 2017

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ERİŞİYORSAM VARIM, İSTANBUL SERGİSİ 5 ARALIK 2017

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

1. ENGELLİLİK ARAŞTIRMALARI KONGRESİ 24-25 KASIM 2016

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ ENGELLİ KADIN İSTİHDAMI PANELİ 8 MART 2017

10-16 MAYIS ENGELLİLER HAFTASI

1. ENGELSİZ AMATÖR SATRANÇ TURNUVASI 9 MAYIS 2016

KÜLTÜRÜMÜZÜ YANSITAN DESENLER ETKİNLİĞİ 26 MAYIS 2016

2. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BİNALARI ERİŞİLEBİLİRLİK HİZMET İÇİ EĞİTİMİ 1 NİSAN 2016

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİLER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

